

I. WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA POSZCZEGÓŁYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASAY 5

Ocena (Poziom)	Wymagania edukacyjne (uczeń:)
2 – Dopuszczający (Zapamiętanie)	• Wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe. • Wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie świata. • Rozpoznaje na mapie podstawowe składniki krajobrazu Polski i symbole w legendzie. • Wskazuje na mapie krainy geograficzne Polski oraz położenie poznawanych typów krajobrazów.
3 – Dostateczny (Rozumienie)	• Opisuje i charakteryzuje główne cechy krajobrazów Polski (np. Tatry, Wyżyna Śląska, Pobrzeże Słowińskie). • Wyjaśnia różnicę między planem a mapą oraz do czego służy skala mapy i legenda. • Przedstawia główne cechy i porównuje ze sobą poznawane krajobrazy świata (np. wilgotny las równikowy, sawanna, pustynia, tundra). • Rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla poszczególnych krajobrazów świata na ilustracjach i opisach.
4 – Dobry (Zastosowanie typowe)	• Stosuje legendę mapy do odczytywania informacji oraz skalę mapy do obliczania rzeczywistej odległości w terenie. • Odczytuje wartości temperatury powietrza oraz rozkład opadów atmosferycznych na podstawie klimatogramów i map klimatycznych. • Opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski oraz wskazuje je na mapie. • Porównuje krajobrazy świata i identyfikuje współzależności między ich składnikami a warunkami życia człowieka.
5 – Bardzo dobry (Analiza i ocena)	• Przedstawia i analizuje podstawowe zależności między składnikami poznawanych krajobrazów Polski i świata. • Wykazuje związek między położeniem wybranego krajobrazu na kuli ziemskiej, warunkami klimatycznymi a jego głównymi cechami. • Opisuje i analizuje pozytywne oraz negatywne zmiany w krajobrazie powstałe w wyniku gospodarczej działalności człowieka.
6 – Celujący (Tworzenie / Projektowanie)	• Dokonuje krytycznej oceny ładu i estetyki zagospodarowania krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły podczas zajęć terenowych i proponuje zmiany. • Projektuje autorską, bezpieczną trasę wycieczki krajoznawczej po wybranym regionie Polski z wykorzystaniem różnorodnych map i przewodników.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 6

Ocena (Poziom)	Wymagania edukacyjne (uczeń:)
2 – Dopuszczający (Zapamiętanie)	• Demonstruje przy użyciu globusa ruch obrotowy i obiegowy Ziemi, wskazując ich podstawowy kierunek. • Odczytuje szerokość i długość geograficzną wskazanych punktów na globusie lub prostej mapie. • Wskazuje na mapie państwa sąsiadujące z Polską oraz państwa Europy wraz z ich stolicami.
3 – Dostateczny (Rozumienie)	• Wyjaśnia związek między ruchem obrotowym a widomą wędrówką Słońca, występowaniem dnia i nocy oraz stref czasowych. • Charakteryzuje położenie, przebieg granic oraz ogólne ukształtowanie powierzchni kontynentu europejskiego. • Charakteryzuje wybrane walory środowiska przyrodniczego i atrakcje turystyczne sąsiadów Polski (Czechy, Słowacja, Litwa, Białoruś). • Wyjaśnia zjawisko starzenia się społeczeństw w Europie i podaje jego przykłady.
4 – Dobry (Zastosowanie typowe)	• Określa i wskazuje na podstawie współrzędnych geograficznych położenie punktów i obszarów na mapach w różnych skalach. • Porównuje wyniki pomiaru wysokości Słońca w różnych porach dnia i roku oraz oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku. • Wykazuje na przykładzie Islandii związek między położeniem na granicy płyt litosfery a występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi. • Przedstawia przyczyny i społeczno-ekonomiczne skutki migracji ludności na obszarze Europy.
5 – Bardzo dobry (Analiza i ocena)	• Wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów. • Analizuje i porównuje wielkie europejskie metropolie (Londyn i Paryż), określając ich znaczenie kulturowe i gospodarcze. • Wykazuje związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii. • Wykazuje związki między rozwojem turystyki w Europie Południowej a warunkami przyrodniczymi i dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej.
6 – Celujący (Tworzenie / Projektowanie)	• Wyznacza samodzielnie w terenie współrzędne geograficzne punktów za pomocą mapy turystycznej oraz technologii GPS. • Formułuje merytoryczne argumenty i uzasadnia konieczność kształtowania dobrych, opartych na partnerstwie relacji Polski z jej sąsiadami.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 7

Ocena (Poziom)	Wymagania edukacyjne (uczeń:)
2 – Dopuszczający (Zapamiętanie)	• Określa położenie polityczne Polski oraz wskazuje na mapie przebieg jej granic lądowych i morskich. • Wskazuje na mapie województwa i ich stolicy oraz rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski. • Rozpoznaje rodzaje lasów oraz podstawowe typy gleb w Polsce (na ilustracjach lub w terenie). • Wskazuje na mapie parki narodowe we własnym regionie geograficznym.
3 – Dostateczny (Rozumienie)	• Wyjaśnia wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski. • Charakteryzuje klimat Polski, wyjaśniając pojęcie przejściowości oraz długość okresu wegetacyjnego. • Opisuje i charakteryzuje strukturę polskiego społeczeństwa (piramidę wieku i płci, rozmieszczenie ludności, strukturę zatrudnienia). • Opisuje walory przyrodnicze Wisły i Odry oraz charakteryzuje systemy rzeczne tych rzek.
4 – Dobry (Zastosowanie typowe)	• Odczytuje współrzędne geograficzne i skrajne punkty Polski oraz wyjaśnia konsekwencje jej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej. • Wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę. • Porównuje zmiany w przyroście naturalnym i rzeczywistym w Polsce na tle wybranych państw europejskich. • Opisuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce oraz przestrzenne zróżnicowanie upraw i chowu.
5 – Bardzo dobry (Analiza i ocena)	• Wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze przemysłu i zatrudnienia w Polsce po 1989 r. (np. na przykładzie konurbacji katowickiej). • Przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej i analizuje wpływ zabudowy obszarów zalewowych na skutki powodzi. • Wykazuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich w zakresie zagospodarowania i struktury ludności. • Charakteryzuje główne cechy przyrodnicze Morza Bałtyckiego oraz przyczyny degradacji jego wód.
6 – Celujący (Tworzenie / Projektowanie)	• Projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych i wiedzy o regionie konkretne działania służące zachowaniu walorów środowiska i poprawie życia lokalnej społeczności. • Tworzy i prezentuje (np. plakat, film, folder) całościowe opracowanie przyrodniczych i gospodarczych walorów własnego regionu geograficznego.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 8

Ocena (Poziom)	Wymagania edukacyjne (uczeń:)
2 – Dopuszczający (Zapamiętanie)	• Wskazuje na mapie świata Azję, Afrykę, Amerykę Północną i Południową, Australię oraz obszary okołobiegunowe. • Wskazuje pacyficzny pierścień ognia oraz obszary występowania wulkanów i trzęsień ziemi na kuli ziemskiej. • Rozpoznaje na ilustracjach typowe rośliny i zwierzęta omawianych kontynentów. • Podaje przykłady problemów demograficznych Chin i Indii oraz konfliktów na Bliskim Wschodzie.
3 – Dostateczny (Rozumienie)	• Opisuje i wyjaśnia strefowość klimatyczno-roślinno-glebową w Afryce. • Wyjaśnia przyczyny i skutki niedożywienia ludności Afryki na podstawie materiałów źródłowych. • Charakteryzuje środowisko przyrodnicze Antarktydy oraz wyjaśnia cel powołania Traktatu Antarktycznego. • Charakteryzuje region Bliskiego Wschodu pod względem cech kulturowych, zasobów ropy i poziomu rozwoju.
4 – Dobry (Zastosowanie typowe)	• Wykazuje związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i kulturą ryżu w Azji Południowo-Wschodniej. • Wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a gospodarką w strefie Sahelu oraz przyczyny procesu pustoszczenia. • Przedstawia specyfikę środowiska i rozmieszczenie ludności Australii na tle niesprzyjających warunków klimatycznych. • Wyjaśnia przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach Ameryki Południowej.
5 – Bardzo dobry (Analiza i ocena)	• Identyfikuje i analizuje konflikt interesów między gospodarczym wykorzystaniem Amazonii a ekologicznymi skutkami wylesiania. • Wyjaśnia przyczyny rozwoju technopolii oraz gospodarki opartej na wiedzy na przykładzie Doliny Krzemowej w USA. • Analizuje i prezentuje zróżnicowane skutki zmian klimatycznych (np. zanikania pokrywy lodowej) dla środowiska obszarów polarnych. • Wykazuje związek rozmieszczenia opadów w Afryce z cyrkulacją powietrza w strefie międzyzwrotnikowej.
6 – Celujący (Tworzenie / Projektowanie)	• Dokonuje krytycznej oceny międzynarodowych porozumień dotyczących ochrony Antarktydy w obliczu współczesnych wyzwań klimatycznych i surowcowych. • Projektuje i prowadzi debatę klasową (SWOT) na temat ekologicznych i gospodarczych skutków eksploatacji Amazonii, proponując innowacyjne rozwiązania proekologiczne.

II. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Przedmiot oceniania:

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych.

2. Formy i metody sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia:

- a) oceny bieżące, śródroczne, roczne i końcowe ustala się w stopniach według skali zawartej w Statucie Szkoły (stopnie 1–6);
 - b) w zależności od poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, ich wieku i specyfiki przedmiotu nauczyciel sam dokonuje wyboru form przeprowadzania pomiaru wiedzy i umiejętności oraz ilości zadań;
 - c) oceny z przeprowadzonego pomiaru wiedzy i umiejętności ucznia wystawia się zgodnie z punktacją wynikającą ze specyfiki tego pomiaru. Nauczyciel, ustalając progi niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen pozytywnych, bierze pod uwagę przede wszystkim zakres sprawdzanego materiału oraz typ zadań wykorzystanych podczas pomiaru, a także indywidualne potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne ucznia;
 - d) pisemne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów są poprawione przez nauczyciela, ocenione i przedstawione do wglądu w terminie do dwóch tygodni;
 - e) nauczyciele udostępniają sprawdzone prace pisemne uczniom oraz ich rodzicom/opiekunom prawnym w celu uzyskiwania bieżącej informacji o aktualnej wiedzy ucznia i postępach w nauce. Możliwe jest sfotografowanie sprawdzonej i ocenionej pracy;
 - f) stosowane formy i metody sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia:
- **sprawdziany** (trwające ≥ 30 minut):
 - ✓ obejmują treści nauczania danego działu i zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Termin sprawdzianu zostaje odnotowany w dzienniku elektronicznym;
 - ✓ w przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczenia pisemnej pracy kontrolnej lub sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem, ale nie później niż trzy tygodnie od powrotu do szkoły. Jeśli nieobecność ucznia jest spowodowana dłuższą chorobą lub przypadkiem losowym, nauczyciel może uzgodnić z uczniem indywidualny termin i formę zaliczenia ww. prac.
 - ✓ nieobecnemu uczniowi w dzienniku elektronicznym w miejscu oceny nauczyciel stawia poziomą kreskę (-);

- **kartkówki zapowiedziane lub niezapowiedziane** (trwające 5-15 minut):
 - ✓ sprawdzają opanowanie i rozumienie wiadomości bieżących z maksymalnie trzech ostatnich tematów lub zakresu wskazanego przez nauczyciela, z uwzględnieniem wymagań edukacyjnych;
 - ✓ kartkówki w klasach IV są zawsze zapowiadane z kilkudniowym wyprzedzeniem;
 - ✓ jeżeli uczeń nie pisał kartkówki z powodu jednorazowej nieobecności w szkole, pisze ją na kolejnej lekcji lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem, jeśli jego nieobecność spowodowana była dłuższą chorobą albo przypadkiem losowym. Nieobecnemu uczniowi w dzienniku elektronicznym w miejscu oceny nauczyciel stawia poziomą kreskę (-);
 - **pozostałe formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:**
 - **odpowiedzi ustne** – sprawdzenie umiejętności komponowania wypowiedzi ustnej, wnioskowania, wiedzy merytorycznej: zakres – trzy ostatnie różne jednostki tematyczne;
 - **praca na lekcji:**
 - indywidualna: m.in. zadania i ćwiczenia wykonywane przez uczniów, pomysłowość w samodzielnym rozwiązywaniu problemów;
 - grupowa: m.in. organizacja pracy w grupie, komunikacja, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy;
 - wykonywanie obserwacji bezpośrednich, pomiarów, doświadczeń i eksperymentów na zajęciach (indywidualnie lub w grupie);
 - **prezentacje** – indywidualne lub grupowe (przy zastrzeżeniu, że ocena ustalana jest indywidualnie i uwzględnia poziom wiedzy i umiejętności każdego ucznia);
 - **projekty;**
 - **wykonanie pomocy naukowych;**
 - **nagrania, filmy, plakaty;**
 - **laureat konkursu szkolnego i laureaci wyższych etapów konkursów;**
- g) poprawa oceny:**

- ✓ uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny (niedostatecznej, dopuszczającej, dostatecznej, dobrej, bardzo dobrej) ze wszystkich pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności oraz odpowiedzi ustnych;
- ✓ poprawa oceny odbywa się w terminie ustalonym przez nauczyciela;
- ✓ jeżeli uczeń poprawił ocenę, to nauczyciel bierze pod uwagę ocenę poprawioną, która odzwierciedla aktualny stan jego wiedzy;
- ✓ wszystkie pisemne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności oraz odpowiedzi ustne podlegają poprawie w terminie do dwóch tygodni od wystawienia oceny i obejmują zadania o podobnym stopniu trudności, tym samym zakresie wiedzy i umiejętności;
- ✓ jeżeli uczeń w czasie przeprowadzania pomiaru wiedzy i umiejętności korzysta z niedozwolonej pomocy, nie otrzymuje oceny. Ma wtedy obowiązek ponownego przystąpienia do pomiaru wiedzy i umiejętności w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, bez możliwości poprawy uzyskanej oceny. Otrzymuje także uwagę z zachowania zgodną z systemem pochwał i uwag zawartym w rozdziale VIII Statutu.

3. Sposób ustalania śródrocznej, rocznej i końcowej oceny klasyfikacyjnej:

- a) ocenę śródroczną, roczną oraz końcową uzyskuje uczeń na podstawie ocen bieżących otrzymanych z danego przedmiotu w danym okresie roku szkolnego;
- b) otrzymana pod koniec semestru/roku szkolnego średnia stanowi wyłącznie wartość szacunkową i nie powinna być interpretowana jako ocena semestralna lub roczna, przy której wystawieniu uwzględnia się także indywidualne postępy ucznia, jego zaangażowanie oraz inne przypadki szczególne. O ocenie śródrocznej, rocznej i końcowej decyduje nauczyciel.

4. Dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb uczniów:

Wymagania edukacyjne oraz zasady oceniania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- a) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
- b) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania;
- c) posiadającego opinię PPP;
- d) nieposiadającego orzeczenia lub opinii PPP, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole.

III. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z GEOGRAFII

- 1) Rodzic (prawny opiekun) ucznia ma prawo wnioskować na piśmie do dyrektora szkoły o podwyższenie oceny z zajęć edukacyjnych o jeden stopień;
- 2) Wniosek o przeprowadzenie sprawdzianu rodzic (prawny opiekun) składa w terminie do 3 dni roboczych od uzyskania przez ucznia informacji o przewidywanej rocznej/końcowej ocenie klasyfikacyjnej z biologii;
- 3) Uczeń uzyska wyższą niż przewidywana roczną/końcową ocenę klasyfikacyjną, jeśli w wyniku sprawdzenia wiadomości i umiejętności uzyska ocenę, o którą się ubiega. Stopień trudności zadań na sprawdzianie musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń. Stosunek zadań otwartych do zamkniętych na sprawdzianie wynosi 7:3. Warunkiem otrzymania przez ucznia oceny wyższej niż przewidywana jest uzyskanie co najmniej 75% punktów ze sprawdzianu;
- 4) Sprawdzenie wiadomości i umiejętności odbywa się w formie pisemnego sprawdzianu;
- 5) Sprawdzenie przeprowadza się nie później niż na dzień przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem plenarnym rady pedagogicznej, termin i miejsce sprawdzianu ustala się w porozumieniu z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia;
- 6) O terminie i miejscu sprawdzianu powiadamia nauczyciel, przesyłając wiadomość do rodziców (prawnych opiekunów) ucznia oraz ucznia za pomocą dziennika elektronicznego Librus;
- 7) Sprawdzenie obejmujące wymagania edukacyjne na ocenę, o którą ubiega się uczeń, przygotowuje i przeprowadza nauczyciel ucznia w porozumieniu z innymi nauczycielami tego przedmiotu;
- 8) Z przeprowadzonego sprawdzianu nauczyciel sporządza protokół zawierający: termin, miejsce, ocenę, o którą ubiega się uczeń, dane ucznia i nauczyciela przeprowadzającego sprawdzian oraz wynik sprawdzianu. Do protokołu dołącza się podpisaną i poprawioną pracę ucznia. Dokumenty stanowią załącznik do arkusza ocen ucznia;
- 9) Jeżeli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny.